

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/34003
GK12

04 Ocak 2021
GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-42433

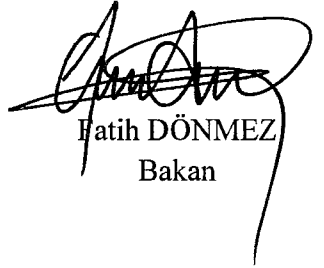
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/34003)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.09.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.715233 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan SIDALI'nın tarafıma tevcih ettiği 7/34003 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: 7-34003 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular:

Kamuoyunun da bilgisi dâhili olduğu üzere Mersin, Adana, Osmaniye, Hatay, Kilis ve Gaziantep kentlerinin elektrik tedarik ve dağıtımı 2013 yılında Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.'den Enerjisa şirketine devredilmiştir.

Özelleştirmenin yapıldığı günden bugüne istisnasız kışın yağış, hortum ve kar gibi afetler, yazın ise uçurtma gibi eylemler gerekçe gösterilerek Mersin ilimizde sık sık elektrik kesintileri yaşanmaktadır. Kışın yaşanan kesintiler yaylalarımızda hayatı felç ederken, yazın yaşanan kesintiler iklim değişikliği ile birlikte her geçen gün artan sıcak hava olayları ile birleşince kent merkezlerinde sağlık, ticaret, sanayi ve sosyal yaşamı durdurma noktasına gelmekte kısacası vatandaşlarımızı mağdur etmektedir.

Bu kapsamda yaşadığımız son mağduriyet iklim değişikliği nedeniyle sıcaklık rekorları kırdığımız Eylül ayının ilk haftası yaşanmış; gün içerisinde plansız, kontrolsüz, kimi zaman saatlerce elektrik kesintisi gerçekleşmiştir.

Kesintiler nedeniyle elektronik eşyaların bozulması, üretim ve zaman kayıpları, serinleme imkânlarının ortadan kalkması ile iş gücü verimliğinde ortaya çıkan kayıplar hem kent hem de ülke ölçeğinde on milyonlarca liralık zarara denk gelmiştir.

Bu elektrik kesintileri tarım bölgesi olan Mersin'de özellikle narenciye üreticisinin ürününü zamanında sulayamamasına, alternatif sulama yollarına başvuruların ise maliyetlerini artırmasına dolayısıyla üreticilerin ürün ve gelir kaybına neden olmuştur.

Yine yaşanan kesintiler Covid 19 salgını nedeniyle evlerinde korunmaya çalışan başta 65 yaş üstü vatandaşlarımız olmak üzere kent halkının psikolojik ve fizyolojik sağlığına zora sokmuştur.

Yaşanan kesintilerin ticaret ve sanayi sektöründe işleri aksattığı, yapılacak yeni yatırımlar konusunda girişimci iştahını kapattığı, şirketlerin SWOT analizlerinde karlılığı düşürücü risk faktörü olarak yatırım planlamalarında elektrik kesintilerine yer verdiği görülmekte bu durum Mersin'in rekabetçiliğini azaltmaktadır.

İklim değişikliğinin Mersin'deki olumsuz etkileri elektrik üretimini düşürürken, elektrik tüketim talebini artırmaktadır. Bu durum iklim değişikliği ve enerji sektörü ilişkisini gelecek senaryolar çerçevesinde Mersin özelinde daha iyi planlamayı gerekli kılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

- Enerjisa şirketinin 2013 sonrası Mersin'de yıllara sari ve ilçe ilçe yaz ayları elektrik tüketim miktarı ne kadardır, elektrik kesintileri kaç adettir?
- TEDAŞ'tan Enerjisa şirketine devir işlemlerinin üzerinden 7 yıl geçmesine karşın Mersin ilçesi niçin sık sık plansız elektrik kesintileri ile karşı karşıya kalmaktadır? Bu kesintilerin bilimsel nedenleri nelerdir, kesintilerde şirketin kusur sorumluluğu ne orandadır?
- Bakanlığınız bu süreçte Enerjisa şirketinin özelleştirmeden doğan yatırım yükümlülüklerini tam olarak yerine getirip getirmediğine ilişkin denetimleri yapmış mıdır? Bakanlığınızın bu denetimlerde ulaştığı sonuçlar nelerdir?
- Bakanlığınız Mersin'de yaşanan elektrik kesintileri ile ilgili olarak 2013-2020 yılları arasında Enerjisa şirketini kaç kez denetlemiş, bu denetlemeler sonucunda şirkete kaç kez uyarı vermiş ve ne kadarlık cezai işlem uygulamıştır?
- Enerjisa şirketi kaynaklı elektrik kesintilerinin Mersin ekonomisinde oluşturduğu yıllık ekonomik kayıp ne kadardır? Bu kayıp bakanlığınızca hesaplanmakta mıdır?
- Enerjisa şirketi 2013-2020 yılları arasında Mersin'de başta Çamlıyayla, Erdemli, Anamur ilçeleri olmak üzere elektrik altyapılarını güçlendirmeye yönelik olarak ayrı ayrı “yenileme, yatırım ve bakım” başlıklarında neler yapmış, ne kadar tutarında harcama yapmıştır?

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ HAKAN
SIDALI'NIN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

**DÖNEM
27/3**

**ESAS NO
7/34003**

- Enerjisa şirketi 2013-2020 yılları arasında elektrik kesintilerinden dolayı mağdur olan vatandaşların mağduriyetine gidermeye yönelik olarak neler yapmış, ne kadarlık zarar tazmininde bulunmuştur? Bu kapsamda ilçe ilçe yapılan eylemler ve zarar ödemeleri nelerdir, ne kadardır?
- Bakanlığınız Mersin kendinde yaşanan elektrik kesintilerinden doğan mağduriyetleri önlemek üzere herhangi bir çalışma yapmayı planlamakta mıdır?

Cevaplar:

2013 sonrası Mersin'de yıllara sari ve ilçe ilçe tüketim miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AKDENİZ	1.065.766.450,26	950.117.497,52	942.135.292,51	922.110.697,82	959.713.540,55	656.606.108,24
ANAMUR	103.771.777,61	116.708.815,62	125.455.419,92	126.030.900,17	137.935.457,00	94.663.761,05
AYDINCIK	17.042.678,91	16.561.837,56	20.030.815,35	13.823.878,28	11.466.689,74	10.748.196,87
BOZYAZI	32.276.228,72	40.805.274,18	39.949.154,65	36.028.321,17	39.438.005,46	26.876.556,88
ÇAMLIYAYLA	13.843.519,59	20.148.256,48	21.206.534,46	13.836.612,66	13.128.574,75	9.242.198,61
ERDEMLİ	225.070.590,42	286.279.705,21	293.948.101,15	293.466.813,24	305.352.882,70	208.191.562,80
GÜLNAR	29.239.070,73	31.486.710,84	28.326.675,43	26.987.2354,99	34.065.997,50	29.835.309,20
MEZİTLİ	383.261.479,19	357.738.464,50	379.830.396,53	362.001.217,74	391.331.399,26	276.447.753,55
MUT	65.948.126,11	98.566.576,79	98.219.474,79	95.728.289,60	95.371.189,66	65.770.033,56
SİLİFKE	200.329.869,06	229.747.685,09	248.842.548,15	257.723.149,22	247.514.700,96	170.880.639,77
TARSUS	576.509.285,47	664.205.732,75	718.542.129,26	729.758.738,41	748.745.983,06	505.990.503,71
TOROSLAR	377.333.196,68	373.790.728,14	447.885.838,29	425.576.407,28	442.992.537,50	31.790.603,942
YENİŞEHİR	519.679.383,73	478.695.101,96	500.920.599,92	517.554.627,75	505.770.925,92	329.393.278,17
TOPLAM	3.719.907.754,97	3.664.852.386,63	3.865.292.980,41	3.820.627.008,33	3.936.827.884,08	2.702.551.941,93

Mersin oluşan elektrik kesintileri genel olarak;

- Yeni yapıların elektrik ihtiyacının karşılanması,
- Teknik ve ekonomik ömrü tamamlanmış olan elektrik dağıtım şebekesinin yenilenmesi ve kapasite artışı yapılması,
- Mevcut elektrik şebekesinin bakım onarımının yapılması,
- TEİAŞ'ın bakım, onarım ve yenileme amaçlı kesinti yapması,
- Üçüncü şahıslar tarafından yapılan elektrik bağlantı hatlarının elektrik dağıtım şebekesine bağlanması, gibi planlı kesintiler ve altyapı kuruluşlarının veya üçüncü şahısların yapmış olduğu kazılar ve kazalar sonrası şebekeye verilen hasarlar, mevsimsel yaşanan yoğun nem kaynaklı teçhizat arızaları, kış aylarında yaşanan afetler, orman bölgelerinde oluşan yangınlarla birlikte Orman İşletme Müdürlüğü'nün elektrik kesinti talepleri, üçüncü şahısların şebekeye izinsiz müdahale etmeleri gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Yatırımlar; “Enerji Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul ve Esaslar” mevzuatı çerçevesinde, elektrik dağıtım sisteminde gelecekte karşılaşılabilecek sorunları ortadan kaldıracak, arz-talep dengesini öngören 5 ve 10 yıllık planlama ile acil eylem stratejilerini belirleyecek tedarik sürekliliğini, teknik ve ticari kaliteyi sağlayarak müşterilere sunulan ve sunulacak hizmet kalitesini artıracak talep tahmini ve bölgesel gelişim parametrelerine göre master yatırım planları dikkate alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından onaylanmış bütçelere bağlı şekilde hazırlanmaktadır.

Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği uyarınca kullanıcı tesisinden kaynaklanmayan kesintilerden, aşağıda belirtilenler yıl bitiminde kullanıcıya tazminat ödenmesi hakkı verebilmektedir:

- Belirlenen kesinti süreleri bakımında (ESÜRE) mücbir sebepler ve güvenlik nedeniyle yapılan kesintiler hariç olmak üzere iletim ve dağıtım şirketlerinden kaynaklanan kesintilerde belirlenen süre ve sayıya göre tazminat hakkı kazanabilir.
- Belirlenen kesinti sayıları bakımında (ESAYI) mücbir sebepler ve güvenlik nedeniyle ve dışsal nedenlerle yapılan kesintiler hariç olmak üzere iletim ve dağıtım şirketlerinden kaynaklanan kesintilerde belirlenen süre ve sayıya göre tazminat hakkı kazanabilir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği'nin 26. Maddesi gereğince, kullanıcının kendi hatasından kaynaklanmaması kaydıyla kullanıcıya ait teçhizatla ortaya çıkan ve dağıtım şebekesinden kaynaklanan hasara ilişkin, kullanıcı tarafından ilgili şirkete zararın ortaya çıktığı tarihten itibaren 10 (on) iş günü içerisinde talepte bulunulması halinde, söz konusu hasarın dağıtım şebekesinden kaynaklandığının tespit edilmesi durumunda; ilgili şirket tarafından zarar karşılanmaktadır. Aynı yönetmeliğinin 16. Maddesi gereğince belirlenen sınır değerler aşıldığında ve ilave olarak, bildirimli veya bildirimsiz 12 saati aşan kesintiler için; kesintiden etkilenen her bir kullanıcıya ilgili şirket tarafından uzun süreli kesinti tazminatı ödenmektedir.

2020 yazında, elektrik tüketimi diğer günlere göre fazla artış göstermiş olup, 3 Eylül tarihi baz alındığında 03.09.2019 tarihinde 426,94 olan elektrik tüketimi 03.09.2020 tarihinde 560,272 olup değişim %31,20 olmuştur.

Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından kayıp kaçak oranlarının düşürülmesi için,

- Arızalı sayaçların değişimi ve kalibrasyonu
- Yüksek tüketimli müşterilerin ölçü devre kontrolü,
- Kaçak ihbarları ve etkin kaçak tarama faaliyetleri,
- Veri analizi projeleri faaliyetleri yürütülmektedir.

Lisanslarında belirtilen bölgede dağıtım hizmeti veren dağıtım şirketleri, Bakanlığımız tarafından verilen yetkiye dayanarak Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi tarafından 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında periyodik olarak denetlenmektedir. İcra edilen denetimler neticesinde tanzim edilen inceleme ve denetim raporları gereği için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na gönderilmektedir. Söz konusu raporlar 6446 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılmış olan ikincil mevzuat kapsamında incelenmekte ve mevzuata aykırı faaliyetleri sabit görülen elektrik dağıtım şirketleri hakkında 6446 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi uyarınca idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Toroslar EDAŞ ticari kalite ve kesinti tazminatlarını süresi içerisinde eksiksiz olarak ödemediği gerekçesiyle hakkında yürütülen soruşturmalar neticesinde ticari kalite tazminatları için; 2014-2020 yılları arasında 24.993 tüketiciye toplamda 3.142.885 TL tazminat ödemesi yapmıştır. 2014-2020 yılları arasında 12 saati aşan kesintilere ilişkin olarak 14.954 adet tüketiciye toplam 2.135.400 TL ödeme yapılmış ve ödeme süreçleri devam etmekte ve bildirimsiz kesinti tazminatı ödemeleri ile alakalı olarak 2016 yılı 92.825 TL, 2017 yılı 383.604 TL, 2018 yılı 918.585 TL ve 2019 yılı için 2.789.777 TL tazminat ödemesi yapılmıştır.